ספרא — פרשה ח

[א] "שור..כי יולד" – ולא אדם. והלא דין הוא! ומה אם טריפה – שהיא אסורה בחולין – לא עשה בה את המקריבים כקריבים, יוצא דופן – שהוא מותר בחולין – אינו דין שלא נעשה בו את המקריבים כקריבים?! בעל מום יוכיח! שהוא מותר בחולין ועשה בו את המקריבים כקריבים!

[ב] אף אתה אל תתמה על יוצא דופן שאף על פי שהוא מותר בחולין נעשה בו את המקריבים כקריבים... תלמוד לומר "שור... כי יולד" – ולא אדם כי יולד.

[ג] "שור או כשב" – פרט לכלאים. "או עז" – פרט לנדמה. "כי יולד" – פרט ליוצא דופן. "והיה שבעת ימים" – פרט למחוסר זמן. "תחת אמו" – פרט ליתום. ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר, נאמר כאן "תחת" ונאמר להלן (ויקרא כז, לב) "תחת". מה "תחת" האמור כאן – פרט לכלאים וליוצא דופן ולמחוסר זמן וליתום, אף תחת האמור להלן – פרט לכלאים וליוצא דופן ולמחוסר זמן וליתום. ומה "תחת" האמור להלן פרט לטריפה, אף "תחת" האמור כאן – פרט לטריפה.

[ד] ר' יוסי הגלילי אומר, מה תלמוד לומר "והיה שבעת ימים תחת אמו"? לפי שנאמר (שמות כב, כט) "שבעת ימים יהיה עם אמו", יכול עד שיהיה עם אמו כל שבעה... תלמוד לומר "תחת אמו". אי "תחת אמו", יכול אפילו יצא ממנה כשהיא מתה... תלמוד לומר "עם אמו". הא כיצד? אפילו נתקיימה לו אמו שעה אחת.

[ה] "ומיום השמיני והלאה ירצה" – יכול משמיני ולהלן יהיה מותר ובשמיני עצמו יהיה אסור? תלמוד לומר בבכור (שמות כב, כט) "ביום השמיני תתנו לי". יכול יהיה הבכור מותר בשמיני ומשמיני ולהלן יהיה אסור? תלמוד לומר במוקדשים "ומיום השמיני והלאה ירצה". אֲדוֹן אני: הבכור יהא מותר בשמיני ובמוקדשים משמיני ולהלן. מנין ליתן את האמור בבכור במוקדשים ואת האמור במוקדשים בבכור? תלמוד לומר "אמו" "אמו" לגזירה שוה.

[ו] "ירצה" – אשה לאשים. מנין אף להקדש? תלמוד לומר "...לקרבן אשה". "לה'" – לרבות שעיר המשתלח.

[ז] מנין לשוחט אותו ואת בנו במוקדשים הרי זה בלא ירצה? תלמוד לומר "ירצה לקרבן אשה לה' ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" – מלמד שהשוחט אותו ואת בנו במוקדשים הרי זה בלא ירצה.

[ח] "שור" – ולא חיה. והלא דין הוא! ומה בהמה – שאינה במצות כיסוי – הרי היא במצות אותו ואת בנו, חיה – שהיא במצות כיסוי – אינו דין שתהיה במצות אותו ואת בנו?! תלמוד לומר "שור" – ולא חיה.

[ט] "שה" – ולא עופות. והלא דין הוא! ומה אם בהמה – שאינה באם על הבנים – הרי היא במצות אותו ואת בנו, עוף – שהוא באם על הבנים – אינו דין שיהא במצות אותו ואת בנו?! תלמוד לומר "שה" – ולא עופות.

[י] אילו אמר "ושור ושה ובנו", יכול לא יהא חייב עד שישחט שניהם ובנו! תלמוד לומר "...או שה" – או זה, או זה.

[יא] יכול יהא אותו ואת בנו נוהג בזכרים כבנקבה? ודין הוא! חייב כאן וחייב באם על הבנים. מה אם על הבנים – לא עשה בו את הזכרים כנקבות, אף כאן – לא נעשה בו את הזכרים כנקבות.

[יב] לא! אם אמרת באם על הבנים שלא עשה בו את המזומן כשאינו מזומן, תאמר כאן שעשה את המזומן כשאינו מזומן?! הואיל ועשה את המזומן כשאינו מזומן יהא אותו ואת בנו נוהג בזכרים כבנקבות... תלמוד לומר "אותו" – על אחד הוא חייב ואינו חייב על שנים. (ראה המשך דיון בפרק ח' הבא)